

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Typ posudku: vedoucí práce

Autor/ka práce: Anna Kostareva

Název práce: Role sociálních médií v politické participaci studentů

Vedoucí práce: Lenka Vochocová

Oponent/tka:

Navržené hodnocení: C-D

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Autorka zvolila pro svoji bakalářskou práci zajímavou výzkumnou otázku týkající se možného vlivu sociálních sítí na politickou participaci mladých lidí (studujících). Dobře zpracovává teoretická východiska svého výzkumu a seznamuje nás s klíčovými koncepty, teoriemi i empirickými výzkumy týkajícími se vztahu mezi sociálními sítěmi a politickou participací. Práce má logickou strukturu.

Z hlediska cíle výzkumu vidím problém v tom, že autorka explicitně píše, že se ve výzkumu ptá, zda sociální média ovlivňují politickou participaci, případně zda negativně, či pozitivně. Zvoleným designem výzkumu ale nezjistí, zda média ovlivňují politickou participaci (tj. nemůže odpovědět na otázku týkající se účinků médií), ale získá jen subjektivní představy studujících o tomto možném vlivu, což je zcela jiný typ dat a odpovědí. Dále se již ale autorka v hlavní výzkumné otázce (kterou chybně vydává za výzkumný problém) táže správně, tedy „Jak studenti sami vnímají roli sociálních médií v politické participaci?“. Domnívám se sice, že by pro zodpovězení takové otázky byl mnohem vhodnější explorativní, kvalitativní výzkum, ale hlavní výsledné zjištění, totiž že mladí lidé, vysokoškolští studující, se nepovažují za aktivní ani v oblasti offline participace, ani v oblasti participace online, považují za inspirativní (jakkoli autorka pracovala s velmi omezeným vzorkem dotazovaných).

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Rozsah a kvalitu zpracované literatury považuji na úrovni Bc. studia za dostačující, autorka pracuje s originálními studii, převážně cizojazyčnými, neopomíjí ale ani domácí prostředí. Navíc kombinuje zdroje interdisciplinárně.

Teoretická východiska působí kompaktně a autorka se dotýká zásadních oborových zjištění. Jen v pasáži o normalizační a mobilizační tezi se její argumenty prolínají s tezemi o fragmentaci/homogenizaci vs. heterogenitě prostředí online komunikace, aniž by autorka vysvětlila vztah mezi těmito teoriemi (tj. píše spíše o konfliktu teze heterogenity/homogenity, ale avizuje, že se věnuje konfliktu normalizační a mobilizační teze). Kapitola tak zůstává v poněkud rozpačitém tvaru bez jasných závěrů a východisek pro vlastní autorčin výzkum. Stejně tak samostatnou kapitolu o tzv. „slacktivismu“, obecněji známějším pod názvem „clicktivism“, mohla autorka podřadit

kapitole o optimistických vs. pesimistických přístupech k roli internetu v politické participaci, jelikož teze o „clicktivismu“ spadá mezi pesimistické teorie. Autorka se mohla také více věnovat výzkumům týkajícím se přímo online participačních aktivit mladých lidí.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Data, která autorka sesbírala, a také způsoby jejich analýzy jsou spíše základní, jedná se o jednoduchý dotazník a jeho zcela základní vyhodnocení na základě frekvencí získaných hodnot. I z toho důvodu výše argumentuji spíše pro kvalitativní výzkum, který by u tohoto tématu umožnil autorce získat mnohem pestřejší data, a to včetně takových, která by nám umožnila pochopit nízkou míru zájmu studujících o aktivní přístup k politickým otázkám. S ohledem na malou velikost vzorku dotazovaných (cca 100 lidí) by myslím kvalitativní data od několika desítek jednotlivců byla mnohem cennější.

Pokud jde o dílčí připomínky, u VH1 autorka zvolila matoucí kategorie médií: kat. 1 definuje jako „elektronická média“, kat. 2 pak jako tisk, televizi a rozhlas – obecně však televizi a rozhlas řadíme mezi elektronická média, takže kategorie jsou matoucí.

Dále pro zodpovězení VH4 autorka sloučila studující přírodních věd se studujícími „věd o kultuře a umění“ do jedné kategorie, což považuji vzhledem k druhé kategorii, sociálním vědám, za velmi nelogické. „Humanities“ bývají obvykle považovány za bližší sociálním vědám, než přírodním, autorka by tedy měla toto své rozhodnutí vysvětlit (myslím, že jsem ji na to upozorňovala již při konzultacích práce).

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a? / 5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Autorka oproti pracovním verzím výrazně zlepšila svůj přístup k práci se zdroji, opakovaně jsem ji upozorňovala na nutnost lépe zdrojovat a vyvarovat se prezentace nepodložených soudů a domněnek, které není možné přisoudit zdroji.

Ve výsledné práci jsem takových příkladů nepodložených soudů našla již jen několik, např. na s. 12 autorka tvrdí, že mladí lidé jsou v současnosti považováni za ničím nezaujaté a ztracené – neuvádí ale, kdo je za takové považuje, takže není zřejmé, kdo je zdrojem takového tvrzení, či shrnuje-li autorka jen nějaké obecné představy nebo své představy o situaci.

Podobně také velmi silné formulace v závěru práce považuji za neopodstatněné vzhledem ke spíše drobnému výzkumu na velmi malém vzorku dotazovaných, autorka navíc často mísí určitý aktivistický či moralizující apel s vědeckou deskripcí či interpretací.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Oproti jazyku pracovních verzí bakalářské práce, které jsem měla možnost číst, je formální – jazyková – podoba práce již výborná, text evidentně prošel korekturami. Mám tedy jen dílčí připomínky, které shrnuji níže:

s. 1: Nemyslím, že se dá říct, že „sít'ové struktury se stávají jedním z klíčových politických aktérů“ - to jsem studentce psala již během konzultací a trvám na tom, že zmiňované „struktury“ (sítě) mohou být významným vlivem v politických procesech, viz. citace Coleman a Blumler, nikoli aktérem jako takovým.

Poslední věta 2. odstavce na s. 11 nedává smysl, je matoucí.

s. 14: autorka píše, že „online aktivisté obecně dodržují odlišnou politickou ideologii“ – ideologii však nelze „dodržovat“ (v jazykovém smyslu)

V elektronické verzi práce jsem našla velké množství překlepů v některých poznámkách pod čarou (1 a 2 např.), ale nevím, jestli nejde jen o nedostatek vzniklý převodem formátu pdf (bylo by třeba srovnat s tištěnou verzí práce, v minulosti jsem už takové rozdíly mezi elektronickou a tištěnou verzí zaznamenala).

s. 12 – „účast 14letých studentů“ - nelze takto psát

s. 21 – autorka užívá výraz „nesociálních věd“, to z mého pohledu není smysluplný termín

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

Autorka by při obhajobě mohla pohovořit o dalších otázkách, které v ní výsledky jejího výzkumu vyvolaly, např. pokud jde o možné příčiny deklarovaného nízkého zájmu o jakoukoli formu politické participace mezi studujícími.

Celkové hodnocení práce:

Bakalářskou práci Anny Kostarevy hodnotím jako velmi dobrou, tedy v rozmezí hodnocení C a D v závislosti na kvalitě obhajoby. Domnívám se, že autorka svědomitě shrnula dosavadní teoretické poznání k tématu, ohledně přínosu samotného výzkumu jsem spíše opatrná. Zjištění, že studující VŠ deklarují obecně nízkou míru participačních aktivit, je pro mě zajímavé, domnívám se ale, že by cennější bylo, kdyby se autorce podařilo získat alespoň základní data umožňující interpretaci takového zjištění – např. co studující vede k takovému postoji, nebo kdyby autorka přinesla detailnější poznání týkající se toho, jak studující nahlízejí na své (střídmé) online politické aktivity.

Datum: 29. května 2019

Podpis: